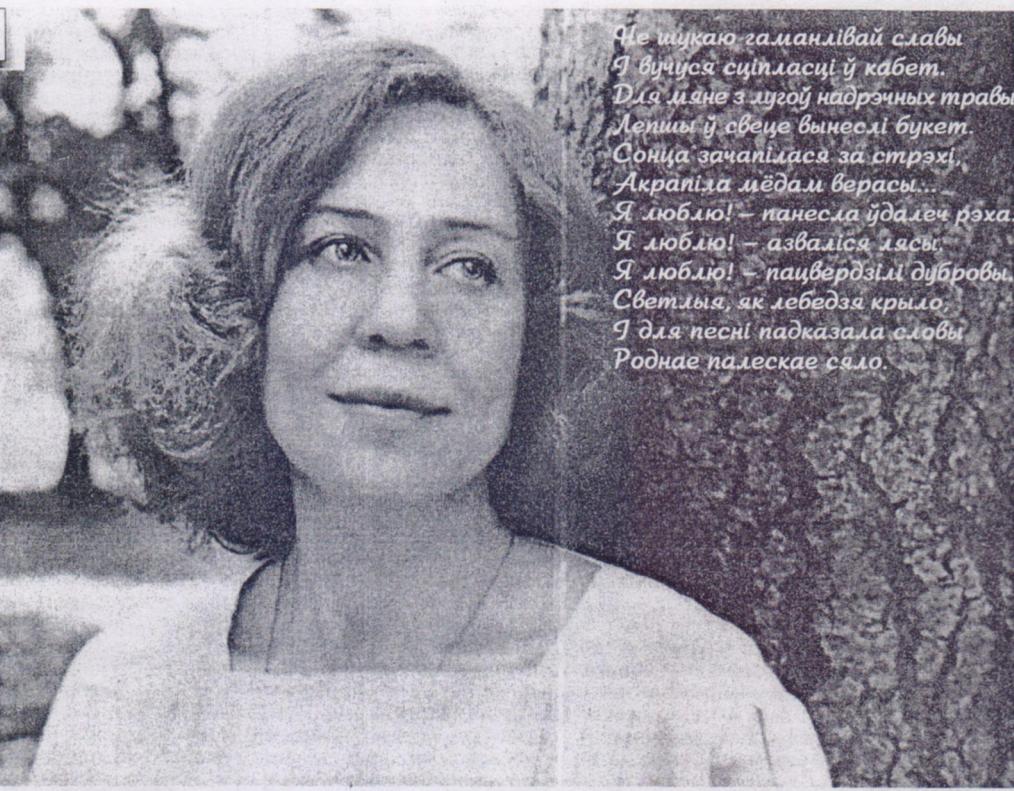

Палескай ластаўцы было б 60!

У пануры лістапад на Піншчыну прыйдуць дні святла і жальбы. Споўніца 60 год з дня нараджэння беларускай паэтэсі з палескага краю Яўгеніі ЯНІШЧЫЦ, якая заўчасна, два десяцігоддзі таму, таксама позней восенію, адышла ў нябыт. Разам з пінчукамі выказаць пашану да яе творчасці, успомніць моманты з жыцця да нас завітаюць пісьменнікі, дзеячы культуры. Урачыстыя мерапрыемствы адбудуцца 20 лістапада ў Пінску і ў родных мясцінах Яўгеніі Іосіфаўны — вёсках Парэчча, Рудка, Веляніца, што над Ясельдай.

Че шукаю гаманлівай славы
Я вучуся сціласці ў кабет.
Для мяне з шугу надрэчных травы
Лепши ў сцеце вынеслі букет.
Сонца зачапілася за стрэхі,
Акрапіла мёдам верасы...
Я люблю! — панесла ѹдалеч рэха.
Я люблю! — азваліся лясы.
Я люблю! — пацвердзім дубровы.
Светлыя, як лебедзя крыло,
Я для песні падказала слова.
Роднае палескае сяло.

СКАЗАЦЬ, ПРЫСЛУХАЦЦА, ПАЧУЦЬ...

Чалавек з'яўляецца на свет ужо адораны верай ў жыццё і з надзеяй на каханне. Яна ўдзячна прыняла гэтыя святы дар. Ей пашанцевала на добрых людзей, якія акрылі і адаслалі яе ў палёт. Аднак таго, каму нябёсы дыктуюць вершы, чакае няпросты лёс. Но каб напісаць сапраўднае, трэба чуць сэрцам. Усё жывое расце знутры... А пачуць немагчыма не слухаючы, не прымаючы, не падзяляючы... і чым далей яна ішла па гэтаму шляху, тым мацней ён вызначаў яе сутнастъ. Да так, што пісала падобна на ўскрык: «І шчыраўніцай свецица Галгофа, калі яна — сапраўднае

жыццё». У яе вершах простыя слова, нештучныя рыфмы, адчуваеш акрэсленасць думкі і шматзначнасць твораў. Кнігі лірыкі — глыбокі самабытны роздум над рэчаіннасцю.

Здаецца, шчасця было многа і адначасова так мала.

З поспехам прайшлі выпрабаванне талентам і славай, кананізацыя індывідуальнасці. А ранімае жаночае сэрдца вабіле свято, чысціня, вышыня. Білася, змагалася і нарэшце вылецела з грудзей, каб адправіцца ў бясконцае падарожжа ў вырай.

Тады ёй было столькі, як Цётцы. Яна пражыла больш, чым Багдановіч, аднак менш, чым Каараткевіч. Іх асобы і творы выхоўваюць любоў да Бацькаўшчыны, павагу да роднай мовы. І каб так было назаўсёды, яна завяшчала, звяртаючыся да кожнага з мноства сваіх будучых духоўных нашчадкаў:

«Кажаш, што магілы зараслі?
Памаўчы са мной па-беларуску».

Вячаслаў ІЛЬЯНКОЎ.

Выкарыстаны здымкі са збораў аўтара і Пінскай цэнтральнай раённай бібліятэкі імя Я. Янішчыц.

Анатоль ШУШКО ЗЯМЛЯЧЦЫ

Жэня, неспакойнымі хвілінамі
Невыносна іншы раз быццё,
Ластаўка ты прамік галінамі
У жыцці шукала пачуццё.

Снежацца грамніцы непаўторныя,
Ясельды адзінавечны шлях.
Паляшчuka з Рудкі з ясным норавам,
Над прасцягам крыл тваіх узмах.

Жэня-Жэнка! Зорка-сяльдзяначка!
Шчыраю ты, мудраю была,
Хай бы і сягоння спазараначку
Словам шчодрым чуласць узняла.

Над сябрамі, быццам німб зіхотную.
Хоць грахой — не адмаліць ані!
Зязюленька музай звышвысотная,
Закувай: апэуні і... пані!

Тамара ЛАЗНОХА ДАЧКА ЯСЕЛЬДЫ

Я. Янішчыц

Шэсцьдзесят бы было
ў залатым лістападзе,
Ды цябе дваццаць год
побач з намі няя.
Нам ніколі віны
прад табой не загладзіць.
Хочам верыць вясне,
а га сэрцы — зіма.
Юбілей-ную дату
краіна святкуе.
Паэтычна гучыць
беларускі матыў.
Ясяльдзянкай жывеш,
памяць вершы друкуе.

Адна з сустрэч з пінчукамі. Я. Янішчыц наведвае музей
Аляксандра Блока ў Лапатіне, (1985 г.).

Николай ЛАВРОВИЧ

ЕВГЕНИИ ЯНИЩИЦ

Все было: глубины и рифы,
И древние зло и добро,
Но светлую, легкую рифму
Твоё выводило перо.

Ни золата в полдне, ни меди,
Тускнеют у книг корешки,
Все это нетрудно заметить
Без правил, всему вопреки.

Но память и слава все те же
У Жениной каждой строі.

Где слух наш и зрение помнят
Пісэзіі кождую пядь,
Легко нам с ноябрьског э полдня
В былое вернуться спять.

Пусть светлая память нахлынет,
Заполнит нам душу любо-

Михаіл БАШЧУК І СТАЛІ ВЕРШЫ ПЕСНЯМІ

Той дзень запомніўся
мне назаўсёды.

...Расцягнуўшыся ланцужком па балоту, ішлі некалькі чалавек. Тры слесары, майстра-наладчык Кузьміч, прараб па будаўніцтву Хайко і я — старшы прараб участка «Палеская вопытная балотная станцыя» па будаўніцтву навукова-даследнай базы для вучоных.

Па нялёгкай балотнай сцяжынцы неслі папераменна дзве каністры з дызельным палівам, тро...

Патрэбна было тэрмінова ўключыць у работу магутныя кубовы экскаватор.

Пасля кіламетровага з лішнім пераходу — кароткі адпачынак, і работа закіпела.

У наваколлі гаспадарыў жнівень — прадвеснік восені. Ён грунтоўна ўвайшоў у свае правы. Стаялі дужа прыгожыя, урачыста-ціхія ранілі. Пяшчотна грэла рашніяне ласкавае сонейка.

Дзівосным і ясным быў і жнівеньскі дзень.

Чыстае блакітнае неба ахінула зямлю, прапахнула

- 2008. - 18 ліст.

Mikhail BASHCHUK

I СТАЛІ ВЕРШЫ ПЕСНЯМІ

(Заканчэнне.
Пачатак на 1-й с.)

У свежым паветры адчува-
лася нешта сумнаватае, сіцша-
нае, настальгічнае, якое міжволі
передавалася чалавечай
души...

Роўна апоўдні з боку балот-
най сцяжныны пачуліся галасы.
Хто гэта мог быць?

— Дык гэта Мікола Лемя-
шэўскі, механік наш і вартайнік
дзед Корчык. Пазнаю іх галасы
і бачу іх постасці! — усклікнуў
Хайко, які быў недалёка ад
мене на трасе канала. — Бач ты,
не паспей з камандзіроўкі вяр-
нуца, а ўжо тут як тут.

— Танцуй, Паўлавіч, прывёз
тваё жаданае, прывёз, — з год-
насцю прамовіў Лемяшэўскі,
падышоўшы да мяне. — На,
трымай.

— О Божа! — Зборнік вер-
шаў Яўгеній Янішчыц «Снежныя
грамніцы».

— Як!.. Дзе ты дастаў, Мікал-
ай Аляксандравіч? Во шчасце!
— я глядзеў на свайго калегу
аслупянеўшы, адданымі вачы-
ма.

— Месцы ведаць трэба. Дзе
было, там ужо няма, — погляд
механіка быў вясельны, жартай-
лівы. — Даў табе абяцанне —
вось і выканай...

— Гэта табе падзяка, — го-
рача зашаптаў дзед Корчык. —
За твае расказы пра сваю зям-
лячку, асабліва пра першае

школьнае спатканне... Ты аба-
вязкова, Паўлавіч, напіши пра
гэта ўсё, абавязкова... — ужо
ўзнёсла гаманіў расчулены
дзед.

Шчаслівей чалавека ў гэты
дзень не было на зямлі... Мінуў
час. Зараз у мяне не толькі той
памятны зборнік вершаў Яўгеній
Янішчыц «Снежныя грамніцы».
«Дзень вечаровы», «Ясельда»,
«На беразе пляча», «Каліна
зімы», «Пара любові і жалю», «У
шуме жытняга светла» святы-
ніяя займаюць месца ў маёй
души...

Я выканай запавет дзеда
Корчыка — напісаў нарыс пра
першае з ёю, пяцікласніцай,
спатканне.

Прысвяці юму таксама верш
«Пralеска», на які вялікая пры-
хильніца пазії Яўгеній Янішчыц
пінчанка Юлія Фескіна ствары-
ла музыку, і верш стаў песні!

Дарэчы, дзякуючы Юліі Міка-
лаеўні шэраг вершаў самой
пазітэсы: «Ці ўспомніцца», «Бу-
дуць вёсны», «У калыханку
сыну», «Добрыя вечар, землякі» і
іншыя загучалі таксама песнямі.

А ў маім сэрцы ніколі не за-
ціхае покліч самаадданай дачкі
нашага роднага Палесся, маёй
славутай зямлячкі Яўгеній Яніш-
чыц:

Прыедзь у край мой цікі —
Тут продкаў галасы,
Тут белыя бусліхі
І мудрыя лясы...